

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 23. oktober 2018 af Østre Landsrets 18. afdeling
(landsdommerne Ulla Staal, Alex Puggaard og Anni Brix Olesen (kst.)).

18. afd. nr. S-3489-17:
Anklagemyndigheden
mod
T A/S
(advokat Peter Trinskjær)

Retten i Odenses dom af 24. november 2017 (11-5309/2017) er anket af T A/S
med påstand om formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpeelse.

Forklaringer

Vidnet V2 har i landsretten supplerende forklaret blandt andet, at Indien og Indonesien vurderes som højrisikolande, og at denne vurdering navnlig baseres på landenes korruptionsniveau og historik om national ulovlig skovhugst og på risikoen for import af træ fra andre lande, f.eks. fra Myanmar. Transparency International udgiver årligt et indeks over opfattelsen af, hvor megen korruption der er i de forskellige lande, og virksomhederne kan på denne måde få information om de enkelte landes korruptionsniveau. Firmaet X3 tilbyder virksomheder konsulentbistand til udarbejdelse due diligence-ordninger, men da det er den enkelte virksomheds ansvar at få etableret en due diligence-ordning, er det også den enkelte virksomhed, der afholder omkostningerne herved. En virksomhed, som er sammenlignelig med det tiltalte selskab, og som ligeledes er beliggende i , har over for styrelsen oplyst, at virksomheden har betalt X3 186.000 kr. for bistand til etablering af en due diligence-ordning. En virksomhed, der afholder udgifter til etable-

ring og vedligeholdelse af en due diligence-ordning, vil sandsynligvis have højere priser på sine produkter, også fordi ordningen typisk vil indebære, at nogle billige leverandører må fravælges. Styrelsens forslag til en bødeberegning baseret på de tre principper: 1) manglende efterlevelse af påbud, 2) import fra højrisikolande og 3) importværdiens størrelse er et forsøg på at pege på relevante hensyn, som skal tages i forbindelse med bødeberegningen. Importværdien er den rene importværdi, det vil sige før told, moms og andre afgifter. Styrelsen får fra SKAT oplysning om toldkoder, og heraf fremgår, hvilket produkt der er tale om, fra hvilket land produktet er afsendt, leverandøren i afsenderlandet og produktets oprindelsesland, men træsort fremgår ikke af toldkoderne.

Sagens oplysninger

Den 4. april 2016 anmeldte Naturstyrelsen det tiltalte selskab til Politi for manglende efterlevelse af Naturstyrelsens påbud om etablering af en ordning til at vurdere og minimere risikoen for import af ulovligt fældet træ. Ved brev af 19. august 2016 foreslog Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (tidl. Naturstyrelsen) Politi en bøde på ikke under 136.500 kr. for den manglende efterlevelse af påbud om etablering af en due diligence-ordning, og da politianmeldelsen var den første i Danmark vedrørende EU's tømmerforordning, vedlagde styrelsen et vedlagt notat om sine betragtninger vedrørende fastsættelse af bødestørrelsen. Af notatet fremgår blandt andet:

"Principper for bødestørrelse samt tvangsbøder

Sanktioner for overtrædelse af EUTR er et nationalt anliggende.

Jf. tømmerforordningens artikel 19, stk. 2 skal sanktionerne være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning. Sanktionerne er kun gældende for erhvervsdrivende. På EUTR-området har de andre EU-medlemslande endnu ikke udstedt bøder. Der er til behandling af herværende sag indhentet oplysninger fra en række andre EU-lande om forventede bødeniveauer ved overtrædelse af EUTR jf. vedlagte bilag. Det indikeres, at bødeniveauerne ligger i intervallet 15.000 kr. til 700.000 kr. I øvrigt skal bilaget læses under hensyntagen til det danske retsforbehold i EU.

I henhold til lov nr. 1225 af 18. december 2012 (tømmerloven), 7, stk. 1, nr. 1, straffes med bøde den, der overtræder bestemmelserne i forordningerne. Straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er 1) voldt skade på de interesser, som tømmerforordningen tilsigter at beskytte, eller fremkaldt fare derfor, eller 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Med baggrund i tømmerloven bygger bødestørrelsen på følgende tre principper:

Princip 1. Manglende efterlevelse af påbud

Princip 2. Import fra højrisikolande (skade eller fare for de interesser tømmerforordningen tilsigter at beskytte)

Princip 3. Importværdiens størrelse (opnået eller tilsigtet økonomisk fordel)

Princip 1

Virksomheder kan enten have mangler i deres due diligence ordning, så den ikke i tilstrækkelig grad sikrer en retvisende risikovurdering og effektiv risikominimering, eller helt mangle at etablere en due diligence ordning. Ved manglende kendskab til EUTR og manglende dokumentation for en due diligence ordning, vil der være tale om en materiel overtrædelse af kravet om at etablere en due diligence ordning jf. forordningens artikel 4, stk. 2.

Manglende efterlevelse af et påbud bør differentieres efter, hvorvidt virksomheden skal forbedre en mangelfuld due diligence ordning eller endnu ikke har taget skridt til at etablere en due diligence ordning. Ved fortsat at importere og handle uden at efterleve et påbud, hvor der er givet en rimelig frist til at efterkomme påbuddet, kan der siges at være tale om at handle mod bedre vidende, uagtsomt eller forsætligt. Der foreslås derfor en relativ høj bøde:

- a) Bøde for manglende efterlevelse af et påbud om forbedringer af due diligence – 10.000 kr.
- b) Bøde for manglende efterlevelse af påbud om at etablere due diligence – 20.000 kr.

Princip 2

Jf. artikel 6, stk. 1, b) i tømmerforordningen, er der en række risikovurderingskriterier, der bør indgå i en due diligence ordning for at kunne evaluere risikoen for ulovligt fældet træ. Risikoen afhænger bl.a. af træets oprindelse, afsenderlandet, træart og handelskædens kompleksitet. Højrisikolande vurderes endvidere ud fra udbredelsen af ulovlig skovhugst i landet og import/eksport af højværditræarter og risikoen i forbindelse med korruption og landets kapacitet til retshåndhævelse. Der foreslås derfor en forhøjelse af bøden, når der er tale om eksport fra højrisikolande.

- c) Forhøjelse af bøde ved import fra højrisikolande – 20.000 kr. (skade eller fare for skade på de interesser tømmerforordningen tilsigter at beskytte)

Princip 3

Bødestørrelsen bør reflektere såvel den potentielle skade ved ikke at have en (tilstrækkelig) due diligence-ordning, som en økonomiske gevinst ved ikke at fravælge risikofyldte leverandører. Da det ikke vurderes muligt at få oplyst eller skønne hverken den potentielle skade eller en økonomisk gevinst, tages der udgangspunkt i importværdien ud fra SKAT' s oplysninger om importens statistiske værdi i danske kroner. I bøden indregnes således en procentdel af importværdien for de produkter, som er omfattet af EU' s tømmerforordning. Beregningstidspunktet fastsættes i forhold til om der er tale om manglende efterlevelse af påbud om forbedringer eller om etablering af en due diligence ordning.

- d) I bøden indgår 5 % af importværdien for produkter omfattet af EUTR,
 - 1) beregnet *et år* bagud, fra dato for konstatering (tilsynsdato) af den manglende efterlevelse af påbud om **forbedring** af due diligence ordning eller

- 2) beregnet *tre år* bagud fra konstateringen (tilsynsdato) af den manglende efterlevelse af påbud om **etablering** af due diligence ordning.

Tvangsbøder

Samtidig med bødeforlægget foreslås, at der varsles tvangsbøder med henblik på at efterkomme påbuddet. Det vurderes, at tvangsbøder for manglende efterlevelse af påbud, svarende til 5 % pr. uge af det samlede bødeforlæg, *vil give det nødvendige incitament til at efterleve et påbud.*

Bødestørrelse i den konkrete sag

Anvendes ovenstående betragtninger, for den konkrete virksomheds manglende efterlevelse af påbud om *etablering* af en due diligence ordning, vil det samlede bødeforlæg blive på i alt 136.500 kr. Bøden udgøres af nedenstående elementer:

Virksomheden har ikke efterlevet påbud om at etablere en due diligence ordning for at undgå at bringe ulovligt fældet træ på markedet som krævet i EUTR. Der er tale om en *forsættelig handling*, hvorfor denne del af bøden fastsættes til 20.000 kr. (princip 1, punkt b).

Virksomheden modtager leverancer fra Indien og Indonesien, som Styrelsen[] for Vand- og Naturforvaltning vurderer som højrisikolande, hvorfor der bør udvises ekstra agtpågivenhed. De to lande har højt korruptionsniveau, importerer ulovligt højværditræ fra bl.a. Myanmar og har i mange år kæmpet med national ulovlig skovhugst. Dertil kommer ringe sporbarhed i forsyningskæden af træ. Disse *skærpende omstændigheder* medfører en forhøjelse af bøden med 20.000 kr. (princip 2, punkt c).

Virksomhedens import fra Indien og Indonesien, omfattet af EUTR, er opgjort efter den *statistiske importværdi fra SKAT* i nedenstående tabel (fordel: Styrelsen[] for Vand- og Naturforvaltning modtager fire gange årligt excel-udtræk fra SKAT over samtlige importere omfattet af EUTR, dvs., at det altid er en eksakt værdi, der kan regnes på baggrund af).

Perioden 3. marts 2013 – 2. marts 2014 (år 1)	Perioden 3. marts 2014 – 2. marts 2015 (år 2)	Perioden 3. marts 2015 – 2. marts 2016 (år 3)
439.731 kr.	762.004 kr.	729.746 [kr.]

Der beregnes 3 år bagud grundet manglende *etablering* af en due diligence ordning (princip 3, punkt d, nr. 2). I alt er der i 3-årsperioden fra 3. marts 2013 til 2. marts 2016 importeret træ og træprodukter omfattet af EUTR for kr. 1.931.481 fra højrisikolandene Indien og Indonesien. Tillægges 5 % af importværdien til bøden, skal denne forhøjes med 96.500 kr. (princip 3, punkt d).”

Retsgrundlag

Af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning (“tøm-

merforordningen”), der finder anvendelse fra den 3. marts 2013, fremgår blandt andet:

”Artikel 4

Virksomhedernes forpligtelser

1. Omsætning af ulovligt fældet træ og træprodukter fremstillet heraf er forbudt.
2. Virksomhederne skal udvise den fornødne omhu, når de bringer træ og træprodukter i omsætning. Med henblik herpå skal de anvende et sæt procedurer og foranstaltninger, i det følgende benævnt en »due diligence-ordning«, som anført i artikel 6.

...

Artikel 6

Due diligence-ordninger

1. De i artikel 4, stk. 2, omhandlede due diligence-ordninger skal omfatte følgende elementer:
 - a) foranstaltninger og procedurer, der giver adgang til følgende oplysninger om virksomhedens lager af træ og træprodukter, som er bragt i omsætning:
 - beskrivelse, herunder handelsnavnet og produkttypen samt den almindelige betegnelse for træarten og, hvor det er relevant, den fulde videnskabelige betegnelse
 - hugstlandet og, hvor det er relevant:
 - i) den region i landet, hvor træet blev fældet, og
 - ii) hugstrettigheder
 - mængde (udtrykt i rumfang, vægt eller antal enheder)
 - navn og adresse på virksomhedens leverandør
 - navn og adresse på den forhandler, som træet og træprodukterne er blevet leveret til
 - dokumenter eller anden form for information, der viser, at det pågældende træ eller træprodukt opfylder gældende lovgivning
 - b) risikovurderingsprocedurer, der giver virksomheden mulighed for at analysere og evaluere risikoen for, at ulovligt fældet træ eller træprodukter fremstillet heraf bringes i omsætning.

Sådanne procedurer skal tage hensyn til oplysningerne i litra a) samt de relevante risikovurderingskriterier, herunder:

- sikkerhed for overholdelse af gældende lovgivning, hvilket kan omfatte certificering eller andre ordninger, der er kontrolleret af en ekstern part, og som omfatter overholdelse af gældende lovgivning
- udbredelsen af ulovlig fældning af træ af bestemte træarter
- udbredelsen af ulovlig fældning eller praksis i hugstlandet og/eller den region i landet, hvor træet er fældet, herunder hensyntagen til forekomsten af væbnede konflikter
- sanktioner pålagt af FN's Sikkerhedsråd eller af Rådet for Den Europæiske Union imod import eller eksport af træ
- kompleksiteten af forsyningskæden for træ og træprodukter

...

Artikel 19

Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter regler for, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af bestemmelserne i denne forordning, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de iværksættes.

2. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning, og kan bl.a. omfatte:

- a) bøder, der står i et rimeligt forhold til miljøskaderne, træets eller træprodukternes værdi og de skattemæssige tab og de økonomiske skader, overtrædelserne har forvoldt, idet disse bødernes niveau beregnes således, at det sikres, at de effektivt berøver de ansvarlige den økonomiske gevinst ved alvorlige overtrædelser, uden at dette berører den legitime ret til at udøve et erhverv, og idet niveauet for disse bøder for gentagne alvorlige overtrædelser gradvis forhøjes
- b) beslaglæggelse af det træ og de træprodukter, der er berørt
- c) øjeblikkelig suspension af handelstilladelsen.”

Af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 607/2012 af 6. juli 2012 om de nærmere regler for due diligence-ordningen samt hyppigheden og arten af det tilsyn med overvågningsorganer, der skal føres i henhold til Rådets og Europa-Parlamentets forordning (EU) nr. 995/2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning, (”gennemførelsesforordningen”) fremgår blandt andet:

”Artikel 2

Anvendelse af due diligence-ordningen

1. Virksomhederne skal anvende due diligence-ordningen på hver enkelt type træ eller træprodukt, der leveres af en bestemt leverandør inden for en periode på højst 12 måneder, forudsat at træarten, hugstlandet eller -landene, eller, hvor det er relevant, hugstregionen eller -regionerne i landet og hugstrettighederne forbliver uændrede.

2. Stk. 1 berører ikke virksomhedens forpligtelse til at opretholde foranstaltninger og procedurer, der giver adgang til de oplysninger, der henvises til i forordning (EU) nr. 995/2010, artikel 6, stk. 1, litra a), vedrørende hver forsendelse af træ eller træprodukter, som virksomheden bringer i omsætning.

...

Artikel 5

Virksomhedernes bogføring

...

2. Ved hjælp af due diligence-ordningen skal virksomhederne være i stand til at påvise, hvordan de indsamlede oplysninger er blevet kontrolleret ud fra risikovurderingskriterierne, jf. artikel 6, stk. 1, litra b), i forordning (EU) nr. 995/2010, hvordan der er taget beslutning om risikominimering, og hvordan virksomheden har vurderet niveauet af risikoen.”

Lov nr. 1225 af 18. december 2012 om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ, der trådte i kraft den 1. januar 2013, indeholder følgende strafbestedelse:

”§ 7. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

1) overtræder bestemmelserne i forordningerne,

...

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

1) voldt skade på de interesser, som Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ tilsigter at beskytte, eller fremkaldt fare derfor eller
2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år under de omstændigheder, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmåling af bøde, herunder tillægsbøde, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, jf. stk. 2, nr. 2.”

Af lovforslagets bemærkninger til § 7 (L18/2012) fremgår:

”Til § 7

Den foreslåede § 7 omhandler regler om straf i form af bøde eller fængsel i indtil 1 år ved overtrædelse af bestemmelserne i forordningerne, loven og bestemmelser udstedt i medfør af loven.

Den foreslåede § 7, stk. 1, omhandler straf med bøde af den, der overtræder bestemmelserne i forordninger, overtræder § 2, stk. 2 eller 3, eller undlader at give de oplysninger eller at afgive prøver, der påkræves efter § 3, stk. 1.

Den foreslåede § 7, stk. 2, omhandler fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætlig eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på de interesser, som forordningerne tilsigter at beskytte eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

De interesser, som forordningerne tilsiger at beskytte, er eksempelvis lovligheden af træ og træprodukter, bevarelse af biologisk mangfoldighed og økosystemfunktion, beskyttelse af klimasystemet og oprindelige folks rettigheder samt bekæmpelse af korruption.

Den foreslåede § 7, stk. 3, omhandler straf af overtrædelser af regler, der udstedes i medfør af loven.

Den foreslåede § 7, stk. 4, omhandler straf af selskaber m.v. (juridiske personer).

Den foreslåede § 7, stk. 5, omhandler forhold, hvor der ikke sker konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen. Ved sådanne forhold skal der ved udmåling af bøde, herunder tillægsbøde, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Det fremgår i forordningerne, at medlemslandene fastsætter sanktioner for overtrædelse af forordningernes bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse svarer i sit indhold til straffebestemmelserne for overtrædelse af FLEGT-bekendtgørelsen.”

Af dagældende bekendtgørelse nr. 169 af 18. februar 2013 om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ, der trådte i kraft den 3. marts 2013, fremgik blandt andet:

”Kapitel 2

Administrative bestemmelser

...

§ 6. Naturstyrelsen kan meddele forbud eller påbud med henblik på overholdelsen af forordningerne, loven eller denne bekendtgørelse.

...

Kapitel 3

Strafbestemmelser

§ 8. Med mindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der

...

4) undlader at efterkomme forbud eller påbud udstedt efter § 6.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) voldt skade på de interesser, som forordningerne tilsigter at beskytte, eller fremkaldt fare derfor, eller
- 2) opnået eller tilsigtet økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmåling af bøde, herunder tillæggsbøde, tages særligt hensyn til størrelsen af opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, jf. stk. 2, nr. 2.”

Ved bekendtgørelse nr. 849 af 27. juni 2016 om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ, der trådte i kraft den 1. juli 2016, blev bekendtgørelsen fra 2013 ophævet. Bekendtgørelsen fra 2016 er fortsat gældende og indeholder i §§ 6 og 8 bestemmelser, som er identiske med bestemmelserne i §§ 6 og 8 i bekendtgørelsen fra 2013, dog er Naturstyrelsen ændret til Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.

I Miljø- og Fødevareministeriets vejledning nr. 9843 af 1. juli 2016 til danske skovejere om EU's Tømmerforordning (EUTR) er under punkt 5.1 om administrativ håndhævelse anført blandt andet:

”Hvis der under et tilsyn opdages et ulovligt forhold, herunder en mangelfuld due diligence ordning, har tilsynsmyndigheden pligt til at reagere. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning kan meddele forbud eller påbud, og afhængig af arten af de mangler der konstateres, træffe midlertidige foranstaltninger, herunder bl.a. beslaglæggelse af træ og træprodukter, bøde og forbud mod at markedsføre træ og træprodukter. Praksis vil blive fastsat ud fra konkrete skøn og tilfælde af overtrædelser, og der kan i vejledningen ikke på nuværende tidspunkt redegøres yderligere for hvordan et ulovligt forhold vil blive håndteret. Dog henvises til afsnit 6, hvor der er vist 12 eksempler på lovlige og ulovlige forhold efter EUTR.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Straffen nedsættes til 70.000 kr.

Landsretten har herved på den ene side lagt vægt på, at tiltalte i 3 år har undladt at etablere en due diligence-ordning i overensstemmelse med tømmerforordningens bestemmelser herom, herunder undladt at efterkomme Naturstyrelsens påbud om etablering af en sådan ordning, og på den anden side, at overtrædelsen ikke vedrører forbuddet mod handel med ulovligt fældet træ eller træprodukter fremstillet heraf.

I det anførte omfang ændrer landsretten således byrettens dom.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom ændres, således at _____ T A/S _____ straffes med en bøde på 70.000 kr.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 23-10-2018

Steen M. Hansen
Sektionsleder

Udskrift af dømbogen

D O M

afsagt den 24. november 2017

Rettens nr. 11-5309/2017
Politiets nr. 2300-88990-00004-16

Anklagemyndigheden
mod
T A/S
cvr-nummer

Anklageskrift er modtaget den 7. juli 2017.

T A/S er tiltalt for

A

overtrædelse af lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ § 7 stk. 1 nr. 1, jf. stk. 2 nr. 1 og nr. 2, jf. stk. 4, jf. "Tømmerforordningen" (Europa-parlamentets og Rådets Forordning nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning) artikel 4 stk. 2, jf. artikel 6 stk. 1 litra a og b, jf. "Gennemførelsesforordningen" (Kommissionens Gennemførelsesforordning nr. 607/2012 af 6. juli 2012 om de nærmere regler for due diligence-ordningen m.v.) artikel 2 og artikel 5 stk. 2, jf. "Tømmerforordningen"s artikel 6 stk. 1 litra b

ved perioden fra d. 3. marts 2013 til d. 2. marts 2016 i virksomheden,
T A/S, forsætligt

eller groft uagtsomt at have undladt som led i virksomhedens almindelige drift at etablere en due diligence-ordning, omfattende ¹ foranstaltninger og procedurer, der giver adgang til følgende oplysninger om bl.a. virksomhedens lager af træ og træprodukter, som er bragt i omsætning: Beskrivelse, hugstland, mængde, leverandør- og forhandleridentitet og dokumentation for træets lovlighed samt ² risikovurderingsprocedurer, der giver virksomheden mulighed for at analysere og evaluere risikoen for, at ulovligt fældet træ eller træprodukter fremstillet heraf bringes i omsætning, herunder om sikkerhed for gældende lovgivning, udbredelsen af ulovlig fældning af træ af bestemte træarter, udbredelsen af ulovlig fældning i hugstlandet eller en region heraf, sanktioner pålagt af FN's Sikkerhedsråd eller af Rådet for Den Europæiske Union og kompleksiteten af forsyningskæden for træ og træprodukter, alt

hvorved virksomheden fremkaldte fare for skade på de interesser, som forordningerne tilsigter at beskytte og opnåede eller tilsigtede en økonomisk fordel;

B

overtrædelse af Naturstyrelsens bekendtgørelse nr. 849 af 27. juni 2016 (tidligere Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 169 af 18. februar 2013) om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ § 8 stk. 1 nr. 4, jf. stk. 2 nr. 1 og nr. 2, jf. stk. 3, jf. § 6 stk. 1

ved i forbindelse med virksomhedens handel med træ og træprodukter i EU fra dens adresse, _____, forsætligt eller groft uagtsomt at have undladt at efterkomme Naturstyrelsens påbud af 19. oktober 2015 om senest d. 21. december 2015 at etablere procedurer og foranstaltninger ("due diligence") til risikovurdering og risikominimering af handel med ulovligt fældet træ som foreskrevet i Europa-parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 artikel 4 stk. 2, jf. artikel 6, hvorved virksomheden fremkaldte fare for skade på de interesser, som forordningerne tilsigter at beskytte og opnåede eller tilsigtede en økonomisk fordel.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bøde på ikke under 136.500 kr.

Tiltalte, _____ T A/S _____, har nægtet sig skyldig i forhold A, idet det bestrides, at virksomheden forsætligt eller groft uagtsomt har undladt som led i virksomhedens almindelig drift at etablere en due diligence-ordning og har bestridt den tidsmæssige periode anført i tiltalen, idet det blev gjort gældende, at virksomheden har etableret en due diligence ordning i den i tiltalen anførte periode og har endvidere nægtet sig skyldig i forhold B, idet virksomheden har fremsendt, hvad virksomheden mener svarer til en due diligence ordning til Miljøstyrelsen, men har ikke modtaget nogen respons herpå. Tiltalte har endeligt gjort gældende, at den påståede bøde er alt for høj.

Sagens oplysninger

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning, (Tømmerforordningen), fremgår det af artikel 16 og 17, at virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning for første gang på det indre marked, skal etablere en række foranstaltninger og procedurer til at mindske risikoen for import af ulovligt fældet træ og træprodukter og herunder etablere en due diligence ordning.

Tømmerforordningen blev implementeret i dansk ret den 1. januar 2013 og i henhold til lov nr. 1125 af 18. december 2012 blev miljøministeren bemyndiget til at fastsætte de regler, der i Danmark er nødvendige for administrationen af Tømmerforordningen i Danmark.

Ved dagældende bekendtgørelse nr. 169 af 18. februar 2013 blev Naturstyrelsen bemyndiget til at varetage de opgaver, der følger af Tømmerforordningen, ligesom der blev fastsat sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne i forordningen.

Naturstyrelsen har herefter varetaget den daglige administration af tømmerforordningen og fører tilsyn med virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning med henblik på at sikre overholdelsen af forordningen. Kravet om at etablere en due diligence ordning gælder for omkring 3.500 danske virksomheder, der alle importere træ og træprodukter omfattet af bilag 1 i tømmerforordningen fra lande udenfor EU's grænser.

Ved brev af 16. juli 2015 varslede Naturstyrelsen et tilsyn hos tiltalte i henhold til Tømmerforordningen. Tilsynet ville finde sted onsdag den 26. august 2015 på adressen . Ved tilsynet den 26. august 2015 blev det konstateret, at der i virksomheden ikke var etableret en due diligence til at vurdere og minimere risikoen for, at det af virksomheden importerede træ eller træprodukter var ulovligt fældet træ.

Ved brev af 28. august 2015 fra Naturstyrelsen, fremsendt som digital post, ved almindeligt brev og e-post til tiltalte, fremsendte Naturstyrelsen udkast til afgørelse om påbud til partshøring. Tiltaltes bemærkninger til udkast til afgørelse skulle være fremsendt til Naturstyrelsen senest den 28. september 2015.

Ved brev af 19. oktober 2015 gav Naturstyrelsen tiltalte et påbud om, at etablere procedure og foranstaltninger (Due diligence) til risikovurdering og minimering af handel med ulovligt fældet træ. Det fremgår af skrivelsen, at påbuddet skulle være efterkommet senest 2 måneder efter endeligt påbud, senest den 21. december 2015.

Ved brev af 16. november 2015, fremsendt til tiltalte som digitalt post, via e-mail og som almindeligt brev, varslede Naturstyrelsen et tilsynsbesøg hos tiltalte den 12. januar 2016 som opfølgning på påbud af 19. oktober 2015.

Ved mail af 17. december 2015 fra Naturstyrelsen blev tiltalte i anledning af det kommende tilsyn den 12. januar 2016 anmodet om, at indsende virksomhedens due diligence ordning.

I henhold til telefonnota af af 4. januar 2016 mellem Naturstyrelsen og V1 fremgår det, at V1 anmodede om, at tilsynet blev udsat til efter den 9. februar 2016 på grund af deltagelse i messe. Ved mail af 6. januar 2016 fra Naturstyrelsen til V1 meddelte Naturstyrelsen, at man

fastholdt det anmeldte tilsyn den 12. januar 2016.

Under tilsynet den 12. januar 2016 konstaterede Naturstyrelsen, at virksomheden ikke havde etableret procedure og foranstaltning (due diligence) til risikovurdering og risikominimering af handel med ulovligt fældet træ.

Ved mail af 8. januar 2016 fra Naturstyrelsen til V1 fremgår, at de af virksomheden fremsendte papirer ikke opfyldte de krav, der stilles til en due diligence ordning.

I mail af 8. maj 2016 fra V1 til Naturstyrelsen fremgik det, at virksomheden endnu ikke havde udarbejdet en endelig due diligence-ordning.

Ved mail af 9. maj 2016 fra Naturstyrelsen til tiltalte blev det oplyst, at sagen var overdraget til politiet, som skulle tage stilling til, hvad der videre skulle ske i sagen.

Naturstyrelsen har oplyst, at sagen vedrører den første politianmeldelse indenfor Tømmerforordningen i Danmark. Der er på nuværende tidspunkt i Danmark endnu ingen bødepraksis for overtrædelse af Due diligence kravet i Tømmerforordningen.

Forklaringer

Direktør V1 har forklaret, at han er direktør i T A/S og ejer alle anparterne i selskabet. Virksomheden blev etableret for cirka 25 år siden. Virksomheden beskæftiger sig blandt andet med import af forskellige varer i form af møbler, interiør og brugskunst. Der er tale om ren import, men virksomheden eksporterer også i mindre omfang til Norge og Sverige. Der er 3 medarbejdere ansat i engrosleddet og 3 - 4 medarbejdere i detailforretningen. Omsætningen i 2016 udgjorde i engrosleddet cirka 8 - 9 millioner kr. og 1-2 millioner kr. i detailforretningen. Virksomheden havde overskud i 2016. Han blev først klar over, at der eksisterer et regelsæt vedrørende handel med træprodukter, da han blev kontaktet af Miljøstyrelsen den 12. januar 2016, hvor styrelsen ville komme på tilsyn på virksomheden. Der findes en brancheforening, som han er medlem af. Han havde ikke fra denne forening hørt noget om Den Europæiske Unions forordning om handel med træ og træprodukter, og der var heller ikke nogen i foreningen, der havde hørt om de nye regler. Foreholdt, at det fremgår af korrespondancen fra styrelsen vedrørende tilsyn og påbud, at meddelelse om tilsyn og påbud til virksomheden er fremsendt til virksomhedens e-boks, forklarede han, at virksomhedens e-boks var nede i meget lang tid. Han havde derfor ikke telefonisk kontakt med styrelsen før den 12. januar 2016 i forbindelse med tilsynet. Forespurgt vil han tro, at e-boksen var nede 5 - 6 måneder. Hvis virksomheden havde fået en mødeindkaldelse, så havde han reageret. Foreholdt sagens bilag 2-1 forklarede han, at han ikke har set varslingen om tilsyn dateret 16. juli 2015, men varslingen kan godt have ligget i virksomhedens

digitale post. Han afvisere endvidere, at virksomheden har fået påbuddet af 19. oktober 2015. Der skete ikke noget i løbet af sommeren 2015, og han får ikke nogen breve. Der har ikke været nogen til stede på virksomheden ved tilsynet den 26. august 2015, idet han i så fald ville have hørt om det, idet detailbutikken ligger lige ved siden af. Han var ikke klar over, at der kom tilsyn den 12. januar 2016. Han var på daværende tidspunkt på messe i . Han troede, det var "telefonfis", da han blev ringet op af en person, der sagde, at han repræsenterede styrelsen. Det viste sig efterfølgende, at det var X1 fra styrelsen, der ringede til ham. Han tror nok, at X1 stod på virksomheden. Personen i telefonen forklarede, hvor han kom fra, og talte om forskellige ting. Han var helt overrasket og troede som nævnt, at det var "telefonfis". Han kontaktede sin virksomhed og ringede op til X1 bagefter, og undskyldte mange gange. Det viste sig, at hans medarbejder havde set X1's brev. Forespurgt på ny kan han ikke sige noget om, hvornår virksomhedens e-boks blev genetableret. Virksomhedens computer gik ned på et tidspunkt, og der skulle lægges nye koder ind. Det er ikke hans spidskompetence, og der gik lang tid. Foreholdt sagens bilag 6 forklarede han, at personen " X2 " rettelig hedder X2 og er en medarbejder ansat i virksomheden. X2 havde ikke fortalte ham, at X1 havde været der. Foreholdt sagens bilag 8 forklarede han, at han ikke før nu har set underretning af 16. november 2015 om varsling af tilsyn på virksomheden den 12. januar 2016. Foreholdt, at det fremgår, at varslingen er sendt til en e-mail adresse samt med brevpost, forklarede han, at virksomhedens e-mail ikke havde været "lagt ned" Det var alene virksomhedens e-boks, men han har ikke set varsling fra X1 . Han hørte først noget den 12. januar 2016, og troede som sagt, at der var tale om "telefonfis". Foreholdt sagens bilag 4, mail af 26. august 2016 fra X1 til V1 vedrørende en telefonsamtale, som de skulle have haft, fastholder han, at han ikke har hørt om Tømmerforordningen før i januar 2016. Han kan ikke sige noget om, hvornår han blev klar over, at der var afgivet et påbud, men det var først efter januar 2016. Foreholdt sagens bilag 13, due diligence tjekskema, forklarede han, at det godt kan ligne X2's håndskrift påført skemaet. Han mener selv, at der er tale om den spæde start på et forsøg på at lave en due diligence. Han taler hver uge med arbejderne om forholdene i virksomheden. Når han har hørt fra styrelsen, har han omtalt det i virksomheden. Han kom hjem 3 - 4 dage efter han havde haft samtalen med X1 . Han talte i telefonen med X2 ; og da han kom hjem fra messe, drøftede de, hvad der skulle ske. Han vil tro, at det er i foråret 2016, at X2 har udfyldt skemaet. De lavede det i fællesskab. Han vil ikke afvise, at han har haft kontakt via telefon og mail til styrelsen. Han ville gerne have problemet løst og "lagde sig fladt ned", og ringede til styrelsen og spurgte, hvad han skulle gøre. Han følte, at han stod meget alene. Han fik af styrelsen at vide, at virksomheden selv skulle lave en due diligence. Den første due diligence, som virksomheden fremsendte, var ifølge styrelsen ikke god nok. Han kan ikke give nogen begrundelse for, hvorfor den ikke var god nok, men der var flere punkter, der ikke var fyldestgørende nok. Han var selv flere gange inde i forordningens tekst for at se, hvad der skulle til. Han var

ikke tilstrækkelig skarp på det, og snakkede blandt andet med sin brancheforening. Styrelsen har ikke overfor ham nævnt, at der findes en virksomhed, der kunne hjælpe ham med at udarbejde en due diligence, og det er ikke noget han har talt med X2 om. Foreholdt sagens bilag 12, e-mail af 6. januar 2016 fra afhørte til X1, hvoraf fremgår, at virksomheden var i gang med en due diligence proces, erkendte han, at han må have vidst, at Miljøstyrelsen kom på tilsynsbesøg den 12. januar 2016. Foreholdt sætningen "undskyld, at vi endnu engang har forhalet processen", ved han ikke, hvad det vedrører. Foreholdt bilag 13, e-mail af 8. januar 2016 fra X1 til afhørte, kan han ikke udtale sig om, hvorvidt han har fået mailen eller de i mailen nævnte papirer. Forespurgt, hvad han mener en due diligence er, forklarede han, at der er tale om en form for egenkontrol. Det skal tydeliggøre, hvordan virksomheden kontrollerer, at producenterne ikke anvender ulovligt fældet træ. Virksomhedens opmærksomhed herom er helt klart skærpet i dag. I dagligdagen er de køb, der foretages, gennemsyret af regelsættet. Der bliver ikke købt varer af producenter, som han ikke har besøgt. Leverandørernes certifikater skal også være i orden. Han står alene for indkøb. X2 er kun sælger. Styrelsen har indtil i dag ikke godkendt en due diligence ordning for virksomheden. Han ved ikke, hvornår virksomhedens due diligence ordning er udarbejdet. Han har indsendt et udkast til styrelsen og afventer godkendelse heraf. Han mener, sidste gang virksomheden indsendte et udkast var den 6. november 2016, og han har ikke efterfølgende fået noget svar fra styrelsen.

Der er messe 2 gange om året i Norge, og på daværende tidspunkt var der messe i august/september 2015 og januar 2016. Han må erkende, at han i tiden frem til den 12. januar 2016, hvor der påny blev foretaget tilsyn på virksomheden, må have haft kontakt med styrelsen i ca. ½ år før tilsynet. Virksomheden importerer primært produkter fra Indien. Tidligere købte virksomheden en del i Indonesien. På nuværende tidspunkt har virksomheden flere leverandører i Indien, og kun 1 leverandør i Indonesien. Virksomheden laver ca. 45 containere om året. Han vil tro at der i 2016 blev lavet 40 - 45 containere, heraf en enkelt container fra Indonesien. Forespurgt vedrørende de tal, der er anført i bødeberegningen fra Miljøstyrelsens bilag 2, side 2, forklarede han, at det må være nogle tal som hidrører fra SKAT. Han vil tror, at man omsætter for omkring 8 millioner kroner i engrosdelen. Virksomheden importerer kun færdiglavede møbler og ikke ubearbejdet træ. Der er ikke tale om rå træmøbler, men f.eks. jernmøbler med træsæde. Brugskunst udgør størstedelen af virksomhedens import. Han mener ikke, at virksomheden har sparet noget ved ikke at have haft en due diligence ordning i virksomheden. Der er i virksomheden blevet lavet adskillige udkast til en due diligence ordning, og man har i virksomheden brugt megen tid og ressourcer på det. Det er hans opfattelse, at det system, der nu er etableret i virksomheden, vil kunne påvise, at reglerne bliver overholdt. Virksomheden handler meget med producenter, der også handler med store kunder i f.eks. Tyskland og USA, og producenterne er klar over reglerne. Han besøger selv producenterne 2 gange om året, og han køber ikke noget, før han har besøgt producenten.

Forespurgt kan han godt have parallelforskudt en messe således, at det var under en messe i august 2015 i Norge, at han første gang hørte om tilsynsbesøget den 26. august 2015. Han kan derfor ikke afvise, at han har været i kontakt med Miljøstyrelsen fra den 26. august 2015 og fremefter. Virksomheden køber fortrinsvis tæpper, lamper, alle former for brugskunst, glas, møbler mv. fra Indien. Foreholdt sagens bilag 2, side 2, forklarede han, at virksomheden importerer væsentligt mere, end hvad der er oplyst af SKAT vedrørende virksomhedens import. Det er hans opfattelse, at man har søgt på import af varer med træ og ikke f.eks. på stearinlys eller glas. Det er speditøren, der står for toldklassificeringen. Det er ikke noget virksomheden gør. Virksomheden sælger ikke rå træ, men kun forarbejdede træmøbler eller jernmøbler med træ. Man importerer kun 1 promille træmøbler, og så er det møbler fra Indonesien. Møblerne er enten en kombination af aluminium og træ, eller jern og træ. Klassificeringen af træmøbler kender han ikke noget til. Han vil ikke afvise, at der kan være varer, der af speditørerne er klassificeret som træ. Han har ikke regnet det efter via tolddokumenterne. Han er eneste indkøber i virksomheden, og tager til Østen 2 gange om året og besøger leverandørerne. Han er også på messe i . Han køber ikke noget på messerne, men tager ud til producenten. Det er hans opfattelse, at man altid skal ud og besøge producenten for derved at undgå tradinghusene. Han tager ud og ser fabrikkerne og kontrollerer, at det er leverandøren, der fremstiller produkterne. Han handler således kun med producenterne, og det har han også gjort tidligere. Producenterne køber træet hos nærmeste tømmerhandler, og han kan godt finde på at besøge tømmerhandleren. Han indhenter oplysninger om, hvor træet er hentet fra. Han vil tro, at det er Tømmerforordningen, der har sat gang i opmærksomheden om, hvor træet er hentet fra. Store leverandører i Indien har hørt om Tømmerforordningen, og hvis de handler med store kæder i Tyskland og USA sikrer de sig, at reglerne bliver overholdt. Forespurgt forklarer han, at han næsten udelukkende køber mangotræ. Ham bekendt, er det ikke en truet træsort. Han køber ikke teaktræ mere. Det har han tidligere købt i Indonesien. Det ligger formentlig tilbage fra før 2013. Containerne fra Indonesien indeholder ofte mahogni, der er blevet malet hvidt eller finertræ. Hans virksomhed er medlem af foreningen af

. Da han i sin tid kontaktede foreningen, havde foreningen ikke hørt om forordningen. Sekretariatet i foreningen har tilknyttet juridisk bistand. I forbindelse med at han skulle udarbejde en due diligence ordning, fik han oplyst et enkelt link af styrelsen, og følte sig ikke godt hjulpet. Han erindrer ikke, at styrelsen har fortalt ham, at der skulle være en organisation, der kan være behjælpelig med at lave en due diligence. Han kan heller ikke sige, hvor mange virksomheder, der giver den form for bistand. Hvis virksomhedens udkast til en due diligence ordning ikke er god nok, vil han hente hjælp og betale for det. Eneste besparelse, han har haft, er, at han selv har kæmpet med det, og virksomheden har ikke fået nogen profit ud af det. Han har ikke købt billigere ind ved at undlade at udarbejde en due diligence ordning.

Vidnet V2 har forklaret, at han er fuldmægtig og ansat i Miljøstyrelsen, der tidligere hed SVANA. Han har en merkantil og naturvidenskabelig uddannelse og har været ansat i Miljøstyrelsen siden 2011. For så vidt angår T A/S var han med på sidelinen. Det var som udgangspunkt X1 der behandlede sagen. Vidnet deltog i det opfølgende tilsyn sammen med X1, idet de altid er to om at deltage i et tilsyn.

Styrelsen varetager den daglige administration af Tømmerforordningen med tilhørende love og bekendtgørelser, herunder tilsynet med danske virksomheder, som importerer træ med henblik på videresalg. Formålet med Tømmerforordningen er, at forhindre ulovligt skovhugst, der udgør en alvorlig trussel mod skovene, fordi ulovlig skovhugst bidrager til afskovning og skovforringelse og truer den biologiske mangfoldighed. Forordningen er med til at sikre, at der kun handles med lovligt fældet træer, og et af kravene er, at virksomhederne skal etablere en due diligence ordning. Due diligence betyder egentlig rettidigt omhu, eller at virksomheden vurderer og minimerer risikoen for, at det importerede træ eller træprodukter ikke er fældet ulovligt. Virksomheden skal dokumentere, at man har været denne proces igennem, og at det kan påses, at virksomheden har en fast procedure med henblik på at vurdere og minimere risikoen for, at det importerede træ eller træprodukter er fældet ulovligt. Ifølge forordningens artikel 4 skal en due diligence ordning løbende evalueres, og det skal ske minimum 1 gang om året, men i forordningen står der, at det skal gøres jævnlige. I forbindelse med import, er det toldkoder, der oplyser, hvorvidt varer er omfattet af forordningen. Det er SKAT og virksomhederne, der sammen finder ud af, hvilke toldkoder de importerede varer skal rubriceres under, og er der tale om import af træ, så skal virksomheden kunne påvise, at den opfylder kravene til forordningen via en due diligence ordning. På daværende tidspunkt kunne virksomhederne få bistand via et konsulentfirma, der mod betaling kunne udarbejde en due diligence ordning for virksomheden. Han er bekendt med, at der i dag er to aktive konsulentfirmaer i Danmark, der udarbejder sådanne ordninger. Når man udarbejder en due diligence er det vigtigt, at virksomheden går frem efter enkeltlementerne i forordningen for at være på sikker grund. I forbindelse med tilsyn ude i virksomhederne anvender styrelsens medarbejdere et kontrolskema, og styrelsens medarbejdere gennemgår kontrolskemaet sammen med den ansvarlige i virksomheden for at vurdere, om virksomhedens due diligence lever op til reglerne i forordningen. Der skal være forskellige risikovurderinger i forhold til de enkelte lande, som virksomheden importerer fra. Tømmerforordningen blev vedtaget i EU i 2010, og efter en 3-årig periode blev forordningen den 1. januar 2013 implementeret i dansk ret, og bekendtgørelse udstedt i henhold hertil trådte i kraft den 3. marts 2013, hvorefter det er strafbart ikke at overholde reglerne. I forbindelse med vedtagelsen af Tømmerforordningen afholdt styrelsen gå-hjem-møder og oprettede i samarbejde med relevante organisationer, herunder Dansk Møbelindustri og Træforeningen en hjemmeside med oplysninger om de nye regler og vejledning om, hvorledes virksomhederne skulle forholde sig. For så vidt angår toldkoder kan virksom-

hederne få bistand af SKAT. Styrelsen har også i forbindelse med vedtagelsen af forordningen og efterfølgende, indtil forordningen blev implementeret i dansk ret, været ude i medierne og fortælle om forordningen. Man startede således først med tilsyn i slutningen af 2013.

Forespurgt, kan han ikke af sagens bilag se, at X1 har fået konkrete spørgsmål fra T A/S vedrørende udarbejdelse af en due diligence ordning. Styrelsen kan hjælpe og vejlede de enkelte virksomheder, men det er ikke styrelsen, der har ansvaret for, at virksomheden udarbejder en due diligence. Han var senest i går til et åbent hus arrangement, hvor virksomhederne kunne få vejledning om ordningen og udarbejdelse af en due diligence ordningen. Styrelsens medarbejdere prøver også i vidt omfang at komme ud til virksomhederne, men de kommer ikke af sig selv. Foreholdt sagens bilag 2, side 4, forklarede han, at der er tale om det skema, der anvendes i forbindelse med tilsyn. Under tilsynet fortæller han og hans kollegaer om proceduren, og gennemgår tjekskemaet sammen med den ansvarlige i virksomheden, der skal oplyse på hvilken måde, virksomheden opfylder kravene til en due diligence. Forordningens krav fremgår af skemaet, og bliver gennemgået i virksomheden. Tjeklisten, der fungerer som en huskeliste, bliver afleveret i kopi til virksomheden, som på denne måde bliver gjort opmærksom på, om der er noget, som virksomheden skal arbejde videre med eller rette ind på. Hvis der er kommentarer eller spørgsmål, er virksomheden velkommen til at ringe eller maile til styrelsen. De fleste virksomheder bruger skemaet efterfølgende til at korrigere virksomhedens due diligence, hvis der er noget, som virksomheden ikke har været opmærksom på. Skemaet udleveres til virksomheden som en hjælp med henblik på, at virksomheden kan kontrollere om dens due diligence lever op til reglerne, eller til at fortsætte arbejdet med at bringe virksomhedens due diligence i overensstemmelse med reglerne, f.eks. hvis der mangler noget, eller der er noget, der burde forbedres.

Da vidnet og hans kollega kom på tilsyn hos T A/S, var der slet ikke udarbejdet nogen form for due diligence. Det fremgår derfor af kontrolskemaet, at der visse steder er skrevet ok men ellers sat en streg og anført bemærkninger. Tømmerforordningen gælder for alt træ indenfor toldkoderne. Der foreligger ikke nogen officielt liste over højrisiko lande, men man kan flere steder indhente oplysninger om disse lande. Det kan f.eks. være lande med høj korruption. Man kan også finde Indien og Indonesien på disse uofficielle lister. Vedrørende tilsyn har styrelsen en tilsynsplan, hvor man udvælger virksomheder, men tilsynet hos T A/S den 26. august 2015 var en tilfældig stikprøvekontrol. Han var ikke selv med under tilsynsbesøget i sommeren 2015. Det viste sig, at der på virksomheden var meget begrænset viden om due diligence, og det fremgår også af kontrolskemaerne, at kontrolskemaerne kun i meget begrænset omfang blev udfyldt under tilsynsbesøgene. Der blev den 16. juli 2015 varslet et tilsynsbesøg den 26. august 2015 på virksomheden, og han er ikke bekendt med, at der i perioden mellem varslingen og tilsynsbesøget har været nogen

korrespondance mellem styrelsen og virksomheden. Efter tilsynsbesøget sender man i styrelsen normalt et udkast til påbud til virksomheden for at sikre, at sagen er korrekt oplyst. Som regel ender udkastet med at blive sendt til virksomheden som et egentligt påbud. I princippet er der ikke hjemmel til at dispensere, men man kommer med en frist for at give virksomheden en chance for at få etableret en due diligence, der er i overensstemmelse med forordningens regler. Det er med henblik på at få ført virksomheden i den rigtige regning, og sat en proces i gang.

Styrelsen varslede et tilsyn den 16. november 2015 om et tilsyn den 12. januar 2016. Den 4. januar 2016 kom der en anmodning fra virksomheden om, at rykke tilsynet på grund af messe. På grund af den meget sene anmodning, og idet man samtidigt havde andre tilsyn, var det ikke muligt at ændre datoen, og derfor blev datoen fastholdt. Under tilsynet var en medarbejder ved navn X2 til stede. Man kunne ikke gennemføre et tilsyn af den simple grund, at der ikke var noget at føre tilsyn med. De blev budt på en kop kaffe. Han og hans kollega så, at der stod nogle mapper på kontoret og de spurgte ind til forskellige ting. Under tilsynet sad de med kontrolskemaet og lavede bemærkninger, men det er svært at foretage sig yderligere, når der ikke er gjort noget forsøg på at lave en due diligence i virksomheden. Der var i virksomheden ikke den fornødne tankegang til stede, eller den nødvendige vurdering, der skulle til, for at beskrive risikoen i forbindelse med import af træ. Foreholdt at VI har forklaret, at virksomheden den 6. november 2016 har indsendt udkast til en due diligence til styrelsen, har vidnet ikke noget kendskab til, at der skulle været indsendt et sådant udkast. Styrelsen skal ikke godkende en due diligence ordning, men hvis man får en henvendelse om, hvorvidt en due diligence ordning er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne, vejleder styrelsen herom. Styrelsen ved i dag ikke, om der i T A/S eksisterer en due diligence, som kan siges at opfylde forordningen. Normalt følger man op på virksomhederne efter tilsyn, men nærværende sag er overgivet til politiet, og sagen sættes herefter i bero.

Formålet med at lave en due diligence er at sikre overholdelse af tømmerforordningen. Foreholdt sagens bilag 16, hvorved styrelsen fremkommer med bemærkninger til bødens størrelse, er der i EU endnu ikke truffet nogen afgørelse, hvor en domstol har taget stilling til bødeniveauet. Som det fremgår af sagens bilag 18 kan det være svært at sammenligne bødeniveauet og de enkelte overtrædelser og disses sammenhænge i de enkelte EU-lande. Danmark har ikke endnu ingen bødepraksis for overtrædelse af due diligence kravet i Tømmerforordningen. Det er vanskeligt at sammenligne en manglende due diligence ordning med den eksisterende danske praksis på miljø- og naturbeskyttelsesområdet. Som det fremgår af bødeberegningen, har man på baggrund af intentionerne i Tømmerforordningen baseret bødestørrelsen på 3 principper : 1) manglende eller mangelfuld efterlevelse af påbud, 2) import fra højrisikolande og 3) importværdiens størrelse. Man har fundet, at bødestørrelsen bør reflektere den økonomiske gevinst, som virksomheden har ved

ikke at fravælge risikoen for at få leveret ulovligt fældet træ. Man søger således at fange den virksomhed, der udnytter systemet. Man kan naturligvis vurdere om, man ved beregningen skal beregnes 1 eller 3 år bagud, og om 5 % af importværdien for produkterne er i orden, men i følge hans opfattelse er 5 % satsen sat lavt, for hvis virksomheden ikke er i stand til at tjene mindst 5 % på deres produkter, kan det formentligt slet ikke betale sig at drive virksomhed. For så vidt angår de 3 år er det endvidere hans opfattelse, at det skal kunne mærkes økonomisk, hvis virksomheden undlader helt at etablere en due diligence ordning, og ved at bruge en 3-årig periode undgår man fluktuation mellem årene. Hvis virksomheden mener, at der alene er tale om import af jernborde, så kan virksomheden kontakte SKAT og få ændret toldkoden. Forespurgt tror han ikke, at han har haft kontakt til foreningen

om de nye regler. Man har

i styrelsen altid stået til rådighed for virksomheden og har rådet virksomheden til at søge eksternt bistand. Man har endvidere i varslingerne til virksomheden henvist til, at virksomheden kan finde information om reglerne på www.eutr.dk, hvor virksomheden også kan finde frem til et konsulentfirma, der kan hjælpe virksomheden med at udarbejde en due diligence ordning.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Retten's begrundelse og afgørelse

Forhold A

Det er ubestridt, at tiltaltes import af møbler og brugskunst fra bl.a. Indien og Indonesien er omfattet af Tømmerforordningen.

Vidnet V2 har forklaret, at Naturstyrelsen efter implementeringen af Tømmerforordningen både i medierne og via hjemmesider orienterede de berørte virksomheder om de nye regler og via gå-hjem møder og på tilsynsbesøg har vejledt om, hvorledes virksomheden skulle forholde sig til de nye regler og udleverede tjekskemaer til brug for udarbejdelse af en due diligence ordning. Vidnet har endvidere forklaret, at der i medierne og ved tilsynsbesøg er blevet henvist til EU.dk's hjemmeside, hvor virksomhederne kunne finde hjælp, og hvor der også var oplysninger om et konsulentfirma, der mod betaling kunne hjælpe virksomheden med at udarbejde en due diligence.

Ved forklaringen afgivet af V1 lægger retten til grund, at T A/S senest ved Miljøstyrelsens første tilsynsbesøg den 26. august 2015 blev gjort bekendt med reglerne i Tømmerforordningen og blev orienteret om virksomhedens pligt til at udarbejde en due diligence-ordning. Efter V2's forklaring findes det godtgjort, at tiltalte hverken ved det første tilsynsbesøg eller ved det efterfølgende tilsynsbesøg den 12. januar 2016 havde taget skridt til at udarbejde en due diligence, der opfyldte reglerne i Tømmerforordningen. Vidnet V2 har tillige forklaret, at styrelsen ikke har noget kendskab til, at tiltalte i november 2016 har

indsendte udkast til en due diligence, ligesom tiltalte heller ikke under sagen har fremlagt bevis for, at virksomheden har udarbejdet en due diligence.

På den baggrund og når henses til V2's forklaring om den omfattende rådgivning og vejledning, der er blevet tilbudt de berørte virksomheder i forbindelse med implementeringen af Tømmerforordningen i dansk ret og muligheden for at skaffe sig bistand med henblik på at udarbejde en due diligence, finder retten, at tiltalte har handlet groft uagtsomt ved i den i tiltalen anførte periode at have undladt som led i virksomhedens almindelige drift at etablere en due diligence i overensstemmelse med Tømmerforordningens regler. Tiltalte findes derfor skyldig i tiltalen

Forhold B

Efter bevisførelsen finder retten det godtgjort, at tiltalte har handlet groft uagtsomt ved undlade at efterkomme Naturstyrelsens påbud af 19. oktober 2015 om senest den 21. december 2015 at have etableret en due diligence som foreskrevet i Tømmerforordningen, ligesom tiltalte heller ikke efter andet tilsynsbesøg den 12. januar 2016 har kunne godtgøre, at der var udarbejdet en due diligence. Tiltalte findes derfor skyldig i tiltalen.

Det fremgår af Tømmerforordningen, at ulovlig skovhugst er et omfattende problem, der blandt andet giver anledning til stor bekymring på internationalt plan, idet den bidrager til afskovning og til forringelse af skovene, ligesom ulovlig skovhugst er ansvarlig for omkring 20 % af CO₂-emissionerne på globalt plan, truer den biologiske mangfoldighed og underminerer bæredygtig skovforvaltning og -udvikling, herunder den økonomiske levedygtighed for virksomheder, der handler i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Ifølge Tømmerforordningens artikel 1, punkt 27 fremgår det bl.a., at medlemsstaterne bør sikre, at overtrædelse af forordningen, herunder overtrædelser begået af virksomheder, forhandlere og overvågningsorganer, sanktioneres med effektive sanktioner, der står i forhold til overtrædelsens grovhed og har afskrækkende virkning.

I Tømmerforordningens artikel 19, punkt 1, fremgår følgende :

"Medlemsstaterne fastsætter regler for, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af bestemmelserne i denne forordning og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre at de iværksættes.

I artikel 19, punkt 2, fremgår følgende :

"Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning, og kan bl.a. omfatte :

a) bøder, der står i et rimeligt forhold til miljøskaderne, træets eller træpro-

dukternes værdi og de skattemæssige tab og de økonomiske skader, overtrædelser har forvoldt, idet disse bøders niveau beregnes således, at det sikres, at de effektivt berører de ansvarlige den økonomiske gevinst ved alvorlige overtrædelser, uden at dette berører den legitime ret til at udøve et erhverv, og idet niveauet for disse bøder for gentagne alvorlige overtrædelser gradvis forhøjes... ”

Henset til, at import af ulovligt fældet træ udgør en alvorlig trussel mod skovene og skovens drift og kan medføre alvorlige skadevirkninger på miljøet på internationalt plan, finder retten i overensstemmelse med Tømmerforordningen, at bøder ved overtrædelse af forordningen bør være af en sådan størrelse, at virksomheden ikke opnår en økonomiske gevinst ved at undlade at etablere eller forbedre en due diligence, ligesom bøderne skal have en sådan størrelse, at virksomheden effektivt berøves den økonomiske gevinst ved ikke at iagttage reglerne om, at sikre en retvisende risikovurdering og risikominimering ved import af træ eller træprodukter.

På baggrund heraf og til dels henset til principperne i Miljøstyrelsens indstilling til bødeberegning, finder retten, at tiltalte bør idømmes en bøde på 20.000 kr. for ikke at have efterkommet påbuddet om at etablere en due diligence, ligesom tiltalte bør idømmes en bøde på 96.500 kr. svarende til 5 % af tiltaltes importværdi for produkter omfattet af tømmerforordningen beregnet med udgangspunkt i Skat's oplysninger om importens værdi i danske kroner, beregnet 3 år bagud fra konstateringen af den manglende efterlevende af påbuddet om etablering af en due diligence-ordning.

Straffen fastsættes herefter til en samlet bøde på 116.500 kr., jf. lov om administration af Den Europæiske Unions forordninger om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ § 7 stk. 1 nr. 1, jf. stk. 2 nr. 1 og nr. 2, jf. stk. 4, jf. ”Tømmerforordningen” (Europa-parlamentets og Rådets Forordning nr. 995/2010 af 20. oktober 2010 om fastsættelse af krav til virksomheder, der bringer træ og træprodukter i omsætning) artikel 4 stk. 2, jf. artikel 6 stk. 1 litra a og b, jf. ”Gennemførelsesforordningen” (Kommissionens Gennemførelsesforordning nr. 607/2012 af 6. juli 2012 om de nærmere regler for due diligence-ordningen m.v.) artikel 2 og artikel 5 stk. 2, jf. ”Tømmerforordningen”s artikel 6 stk. 1 litra b og Naturstyrelsens bekendtgørelse nr. 849 af 27. juni 2016 (tidligere Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 169 af 18. februar 2013) om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ § 8 stk. 1 nr. 4, jf. stk. 2 nr. 1 og nr. 2, jf. stk. 3, jf. § 6 stk. 1

Thi kendes for ret:

T A/S

skal betale en bøde på 116.500 kr.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Kirsten Mathiesen
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I ODENSE - 11.afdeling, den 24. november 2017

Randi Jensen
kontorfuldmægtig